

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

SPORTS TRAINING

Day & Date: Monday, 23-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना:** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	पायाची ताकद —— मुळे सुधारते.	
	अ) उडया मारणे	ब) स्कॉट ट्रस्ट
	क) पुश अपस्	ड) चिन अपस्
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
	अ) वजन प्रशिक्षण सविस्तर वर्णन करा.	
	ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची गरज आणि महत्व.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
	अ) शारीरिक क्षमता घटकांची यादी करून त्यापैकी एक घटक विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.	
	ब) क्रीडा प्रशिक्षण म्हणजे काय? ते सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
	अ) प्रशिक्षण भार म्हणजे काय ते सांगून प्रशिक्षण भाराचे प्रकार स्पष्ट करा.	
	ब) चक्रीय प्रशिक्षण आणि मध्यांतर प्रशिक्षण स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा (कोणत्याही चार)	20
	अ) लवचिकता	
	ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे	
	क) रणनिती खेळ प्रशिक्षण	
	ड) मूलभूत कामगिरी प्रशिक्षण	
	इ) तीव्रतेची तत्वे	

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

SPORTS TRAINING

Day & Date: Monday, 23-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate in full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

Q.2 Answer the following questions.

20

- a)** Explain in detail weight training.
b) Need & Importance of sports training.

Q.3	Answer the following question. (Any one)	15
a)	List the components of physical fitness explain in detail. Method to improve any one components.	OR
b)	Define the sports training explain the aim & objective of sports training.	
Q.4	Answer the following questions. (Any one)	15
a)	Define training load and explain the types training load.	OR
b)	Explain the Circuit training & Interval training.	
Q.5	Write short notes. (Any four)	20
a)	Flexibility	
b)	Principles of Sports Training	
c)	Tactical training	
d)	Basic performance training	
e)	Principles of Intensity	

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 24-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	एक्सेलचे (M.S excel) गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा?	
ब)	पॉवर पॉइंट चे शारीरिक शिक्षणातील विविध उपयोग स्पष्ट करा?	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	महिती संप्रेषण तंत्रज्ञान म्हणजे काय ते सांगून शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्व सांगा?	
	किंवा	
ब)	शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषणाचे महत्व सांगून दैनंदिन जीवनातील संगणकाचा उपयोग स्पष्ट करा?	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)	15
अ)	इनपुट डिव्हायसेसची यादी देवून उपयोग स्पष्ट करा.	
	किंवा	
ब)	वर्ड प्रोग्राम बंद करण्याची कृती व e.mail करण्याची कृती स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा (कोणत्याही चार)	20
अ)	माऊसचे कार्य थोडक्यात स्पष्ट करा.	
ब)	माहीती तंत्रज्ञानाचे फायदे सांगा. (I.C.T.)	
क)	फोल्डर 'घालवणे' (delete) कृती लिहा	
ड)	वर्ड फाईल सेव्ह (जतन) करण्याची कृती लिहा.	
इ)	पॅरेग्राफ अलायनमेंट (Paragraph alignment)	

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 24-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) Key board is one of the _____ tool of computer
 - a) Input device tool
 - b) Raw
 - c) Menu bar
 - d) Review
- 2) Central processing unit short form is _____.
 - a) Monitor
 - b) C.P.U.
 - c) Tool bar
 - d) none of these
- 3) In excel sheet is also called _____ sheet
 - a) Mouse
 - b) Column
 - c) Spread sheet
 - d) Laptop
- 4) Ctrl +v ' gives /press key _____ effect of text.
 - a) copy
 - b) remove text
 - c) a and b both
 - d) pest
- 5) _____ software includes new slide.
 - a) M.S. power point
 - b) excel sheet
 - c) Memory
 - d) soft ware
- 6) In spread sheet vertical lines are called _____.
 - a) column
 - b) cell
 - c) Review
 - d) Tool bar
- 7) _____ & _____ types of computer memory.
 - a) Ram & Rom
 - b) Input device
 - c) printer
 - d) none of these
- 8) Mouse is one of the _____ tool in computer.
 - a) Out put
 - b) M.S. Power point
 - c) M.S. word
 - d) In put
- 9) _____ is use of eraser.
 - a) remove the text
 - b) pest text
 - c) text save
 - d) copy pest
- 10) In _____ programme given cell address for calculation.
 - a) M.S. Power point
 - b) Excel
 - c) paint
 - d) M. S. Word

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain M.S. Excel programme characteristic feature.
- b) Explain M.S. Power point use in Physical Education.

Q.3	Answer the following question (Any 1)	15
a)	What is information communication Technology? State need and importance?	
	OR	
b)	Explain the importance of information communication in Physical Education and use of computer in daily life?	
Q.4	Answer the following questions (Any 1)	15
a)	Explain the list of input devices with example, use?	
	OR	
b)	Write the process turn off M.S. word programme and process of e.mailing / e.mail.	
Q.5	Write short notes (Any 4)	20
a)	Function of mouse - example in brief	
b)	Advantage of information communication technology	
c)	Write down procedure of delete folder.	
d)	Save word file procedure	
e)	Paragraph alignment	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) —— ही क्रीया किंवा प्रेरणेची शक्ती आहे.

अ) वृत्ती	ब) उत्तेजन (प्रेरणा)
क) वर्तणूक	ड) यापैकी नाही
- 2) सांस्कृतिक वाढ म्हणजे —— होय.

अ) अधुनमधुन प्रक्रिया	ब) एक सतत प्रक्रिया
क) अजिबात प्रक्रिया नाही	ड) यापैकी नाही
- 3) उपलब्धी प्रेरणा —— शी संबंधित आहे.

अ) व्यक्तिची गरज	ब) व्यक्तिची माहिती
क) व्यक्तिची योग्यता	ड) व्यक्तिचा अनुभव
- 4) प्रवेगनियम —— म्हणून देखील ओळखला जातो.

अ) गतीचा नियम	ब) जडत्व नियम
क) क्रीया व प्रतिक्रीयेचा नियम	ड) यापैकी नाही
- 5) मानसिक विकासामध्ये —— चा समावेश आहे.

अ) तर्क आणि विचार करणे	ब) बाह्य आणि अंतर्गत अवयव
क) भावनिक परिपक्वता	ड) नैतिक आणितात्पर्य
- 6) जे. बी. वॅट्सनच्या मते, मानसशास्त्र म्हणजे —— होय.

अ) वर्तणूक	ब) आत्मा
क) मन	ड) यापैकी नाही
- 7) जर परिस्थितीत 'अ' शिकणे परिस्थितीत 'ब' च्या शिक्षणास अनुकुलतेने प्रभावित करते, तर आमच्याकडे —— असते

अ) धन संक्रमण	ब) ऋण संक्रमण
क) शुन्य संक्रमण	ड) नैसर्गिक संक्रमण
- 8) तणावाची रिथ्ती —— असते.

अ) सादरकर्त्यासाठी फायदेशीर	ब) सादर कर्त्याच्या क्षमतांसाठी हानीकारक
क) सामर्थ्य वाढीस मदत करणारी	ड) यापैकी काहीही नाही

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
	अ) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.	
	ब) शैक्षणिक व क्रिडा मानसशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
	अ) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मधून व्यक्तिमत्वाचा विकास कसा होतो ते स्पष्ट करा.	
	ब) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
	अ) प्रयल्प प्रमाद पद्धती विस्तृतपणे स्पष्ट करा.	
	ब) प्रेरणा व क्रिडा विस्तृतपणे स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
	अ) समुह गतीमानता	
	ब) वाढ आणि विकास	
	क) अध्ययन वक्र	
	ड) संस्कृतीचे महत्व	
	इ) मानवी जीवन शैलीवर संस्कृतीचे परीणाम	

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

SLR-AX-3

Q.2	Answer the following questions.	20
a)	Explain Law of Learning.	
b)	Explain importance of Educational and Physical Educational Psychology.	
Q.3	Answer the following question (any one)	15
a)	Explain how personality develop through physical education and sports in details.	
b)	Explain National integration through physical education and sports details.	
Q.4	Answer the following questions (any one)	15
a)	Explain Trial and error method in details.	
b)	Explain Motivation and Sports.	
Q.5	Write short notes (any four)	20
a)	Group dynamic	
b)	Growth and development	
c)	Learning curve	
d)	Importance of culture	
e)	Effects of culture on people life style	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
CURRICULUM DESIGN

Day & Date: Friday, 27-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) —— म्हणजे नियोजित अनुभवांचा उपक्रम होय.

अ) कार्यक्रम	ब) अभ्यासक्रम आराखडा
क) अभ्यासक्रम	ड) पाठ्य पुस्तक
- 2) अभ्यासक्रमाचे विकसन हे —— च्या विकसनाशी संबंधीत आहे.

अ) आर्थिक बाब	ब) पाठ्यक्रम
क) पाठ्य पुस्तक	ड) समाज
- 3) अभ्यासक्रमाच्या आधुनिक संकल्पनेत संपूर्ण शालेय जीवन हे —— आहे.

अ) पाठ्य पुस्तक	ब) आराखडा
क) अभ्यासक्रम	ड) मनोरंजन
- 4) आदिम रेखाटन अथवा बाह्यरेखा म्हणजे —— होय.

अ) अभ्यासक्रम आराखडा	ब) अभ्यासक्रम
क) कार्य	ड) उपक्रम
- 5) खालीलपैकी कोणते आरोग्य शिक्षणाचे क्षेत्र नाही.

अ) कौटुंबिक जीवन	ब) सामाजिक आरोग्य
क) अध्यापन सराव	ड) भावनिक आरोग्य
- 6) curriculum design चा शब्दकोषातील शब्दशः अर्थ —— आहे.

अ) रेखाटने	ब) पाठ्यपुस्तक
क) कार्य	ड) कार्यक्रम
- 7) —— हा शब्द लॅटिन भाषेतून घेण्यात आला आहे.

अ) पाठ्यपुस्तक	ब) सीलॅबस
क) करीक्युलम	ड) स्केच
- 8) —— ची भूमिका अभ्यासक्रम विकसनामध्ये अत्यंत महत्वाची असते.

अ) विद्यार्थी	ब) पालक
क) समाज	ड) शिक्षक
- 9) अभ्यासक्रमाची जुनी संकल्पना ही —— आहे.

अ) विद्यार्थीधिष्ठीत	ब) पालकधिष्ठीत
क) आशयाधिष्ठीत	ड) समाजधिष्ठीत

10)	अभ्यासक्रम ही विविधांगी —— ची शाखा आहे.	
अ)	अनुभव	ब) रेखाटन
क)	कार्य	ड) पाठ्यक्रम
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	10
अ)	अभ्यासक्रमाचा अर्थ आणि संकल्पना स्पष्ट करा.	10
ब)	अभ्यासक्रमाची गरज व महत्व लिहा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	अभ्यासक्रम विकसित करण्यासाठी शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	
ब)	अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक लिहा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)	15
अ)	व्यवसायिक विकासासाठी शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	
ब)	अभ्यासक्रम विकासासाठी जुनी व नवीन संकल्पना स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा (कोणत्याही चार)	20
अ)	शिक्षकांचा सराव	
ब)	प्रयोग शाळा	
क)	अभ्यासक्रम विकासासाठी राष्ट्रीय धोरण	
ड)	अभ्यासक्रमाविषयी संशोधनाचे निकष	
इ)	अभ्यासक्रमाचे मुल्यमापन	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

CURRICULUM DESIGN

Day & Date: Friday, 27-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) _____ is a planned experienced activity.

 - a) Programme
 - b) Curriculum design
 - c) Curriculum
 - d) Text book

2) Curriculum development is about the development of _____.

 - a) Economy
 - b) Syllabus
 - c) Text book
 - d) Society

3) In modern concept the whole life of the school becomes _____.

 - a) Text book
 - b) Design
 - c) Curriculum
 - d) Recreation

4) The primitive sketch or an outline is _____.

 - a) Curriculum design
 - b) Curriculum
 - c) Task
 - d) Activity

5) Amongs the following which is not an area of health education

 - a) Family life
 - b) Community health
 - c) Teaching
 - d) Emotional health

6) The dictionary meaning of curriculum design is _____.

 - a) Sketch
 - b) Text book
 - c) Task
 - d) Programme

7) The word _____ is derived from Latin language.

 - a) Text book
 - b) Syllabus
 - c) Curriculum
 - d) Sketch

8) _____ role is important in Curriculum Development.

 - a) Student
 - b) Parent
 - c) Society
 - d) Teacher

9) The old concept of curriculum is _____.

 - a) Student oriented
 - b) Parents oriented
 - c) Contend oriented
 - d) Society oriented

10) Curriculum is a body of varied _____.

 - a) Experience
 - b) Sketch
 - c) Task
 - d) Syllabus

Q.2 Answer the following question.

10

- a)** Explain meaning and concept of curriculum.
b) Explain Need and importance of curriculum.

Q.3	Answer the following questions. (any one)	15
	a) Explain Role of teacher in curriculum development.	
	b) Explain factors affecting in curriculum.	
Q.4	Answer the following questions. (any one)	15
	a) Explain Role of teacher in professional development.	
	b) Explain New and Old concept for curriculum development.	
Q.5	Write short note on (any four)	20
	a) Teacher practice	
	b) Laboratory	
	c) National policies for curriculum	
	d) Research finding in curriculum	
	e) Evaluation of curriculum	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Saturday, 28-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) 50 मी. डॅश कसोटी —— या क्षमतेचे मापन करते.
अ) समतोल ब) वेग
क) दिशाभिमुखता ड) शक्ती

2) साई वॉलीबॉल कौशल्य कसोटीची ओळख —— साली झाली.
अ) 1983 ब) 1912
क) 1972 ड) 1992

3) 1 मि. बॅट नी सिटअप्स हे —— चे उदाहरण आहे.
अ) मूल्यनिर्धारण ब) कसोटी
क) मापन ड) मूल्यमापन

4) —— ही कसोटी हवधिराभिसरण दमदारपणा या क्षमतेचे मापन करते.
अ) 50 मी. डॅश ब) शटल रन
क) सिटअप्स ड) 12 मि. धावणे / चालणे

5) कसोटीच्या निष्कर्षातील सातत्यता म्हणजे —— होय.
अ) विश्वसनीयता ब) मानके
क) वैधता ड) वस्तूनिष्ठता

6) कारक कसोटीचे —— वर्गात वर्गीकरण केले आहे.
अ) चार ब) दोन
क) तीन ड) पाच

7) आर्थिकबाब ही कसोटीचा —— निकष आहे.
अ) शैक्षणिक ब) सामाजिक
क) व्यवस्थापकीय ड) तांत्रिक

8) कसोटी म्हणजे —— होय.
अ) साधन ब) मानके
क) वैधता ड) मूल्यमापन

9) आपर युवक तंदुरुस्ती कसोटी संचामध्ये —— कसोट्यांचा अंतर्भाव
अ) 8 ब) 6
क) 1 ड) 10

10)	गुणपत्रके तयार करणे ही —— जबाबदारी आहे.	
अ)	कसोटी दरम्यान	ब) शेवटच्या मिनिटाची तयारी
क)	कसोटी नंतर	ड) पूर्व तयारी
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा.	
अ)	मूल्यमापनाची तत्वे सांगा.	10
ब)	कसोटी, मापन आणि मुल्यमापन थोडक्यात स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	लॉकहार्ट आणि मॅकफरसन बॅडमिंटन कसोटीचे सविस्तर वर्णन करा.	
ब)	शारीरिक शिक्षणातील मूल्यमापनाचे फायदे स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालीलपैकी प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	कसोटी निवडीचे निकष सविस्तर स्पष्ट करा.	
ब)	मॅकडोनाल्ड सॉकर कसोटीचे वर्णन करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	कसोटी नंतरची जबाबदारी	
ब)	वैधता	
क)	विश्वसनीयता	
ड)	पूर्व तयारी	
इ)	फॉर्म कसोटी	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Saturday, 28-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

10

- 1) 50 yard dash test measures _____ ability.
a) Balance b) Speed
c) Agility d) Power

2) SAI volleyball skill test was introduced in the year _____.
a) 1983 b) 1912
c) 1972 d) 1992

3) 1min. bent knee sit-ups is an example of _____.
a) Assessment b) Test
c) Measurement d) Evaluation

4) _____ test measures C.V. endurance.
a) 50 yard dash b) Shuttle run
c) Sit-ups d) 12 min. Run/Walk

5) A test that gives consistant results is said to possess _____.
a) Reliability b) Norms
c) Validity d) Objectivity

6) Psychomotor test is classified in _____ class.
a) Four b) Two
c) Three d) Five

7) Economy is a _____ criteria of test.
a) Educational b) Social
c) Administrative d) Technical

8) Test is a _____.
a) Tool b) Norm
c) Validity d) Evaluation

9) AAHPER youth fitness test consists of _____ test items.
a) 8 b) 6
c) 1 d) 10

10) Preparation of scoresheets is a duty during _____.
a) Testing b) Last minute preparation
c) Post test d) Advance preparation

Q.2 Answer the following questions.

- a)** Give the principles of evaluation.
b) Explain in brief test, measurement and evaluation.

10

Q.3	Answer the following questions. (Any one)	15
	a) Describe in detail Lockhart and McPherson badminton test. b) Explain the benefits of evaluation in physical education.	
Q.4	Answer the following questions. (Any one)	15
	a) Explain in detail the criteria of test selection. b) Describe McDonald soccer test.	
Q.5	Write short notes. (Any four)	20
	a) Post test duties b) Validity c) Reliability d) Advance preparation e) Form test	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
KINESIOLOGY AND BIOMECHANICS

Day & Date: Monday, 30-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) गतीमान म्हणजे —— .

अ) गतीमधील बदल	ब) प्रवेगातील बदल
क) घर्षण	ड) यापैकी नाही
- 2) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरळ रेषेत होणाऱ्या गतीस —— म्हटले जाते.

अ) गुंतागुंतीची गती	ब) सामान्य गती
क) कोनीय गती	ड) रेषीय गती
- 3) —— यांनी मानवी शरीर धारणेचे तीन प्रकारात वर्गीकरण केले आहे.

अ) न्युटन	ब) शेल्डन
क) नॅश	ड) यापैकी नाही
- 4) न्युटनचा गतिविषयक पहिला नियम —— .

अ) घर्षणाचा	ब) क्रिया प्रतिक्रिया
क) बलाचा	ड) जडत्वाचा
- 5) न्युटनच्या गतिविषयक दुसऱ्या नियमास खालील पैकी संज्ञा आहे.

अ) आंतरक्रियेचा नियम	ब) जडत्वाचा नियम
क) गतिवृद्धतेचा नियम	ड) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम
- 6) आधारभोवती हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांडयाला —— म्हणतात.

अ) बल	ब) प्रक्षेपण
क) गती	ड) तरफ
- 7) किंसीऑलॉजी हा शब्द —— देशातून आला आहे.

अ) जपान	ब) अमेरिका
क) भारत	ड) ग्रीक
- 8) लांब उडी मध्ये टेक ऑफ घेताना न्युटनच्या गतिविषयक नियमापैकी कोणता नियम अधिक प्रभावी उपयोगात आणला जातो.

अ) 2 रा नियम	ब) 3 रा नियम
क) 1 ला नियम	ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे लिहा.

20

- अ) स्नायू आकुंचन प्रसरनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
 ब) उखळीचा सांधा सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) शारीरक्रिया शास्त्र व जिवयांत्रिक शास्त्र यांचे शारीरीक विषय शिक्षक, खेळाडू व मार्गदर्शकास महत्व स्पष्ट करा.

ब) सांध्यातून होणाऱ्या कोणत्याही पंधरा हालचाली लिहा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) शरीरधारणा व शरीरधारणेचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) प्रक्षेपणाचा नियम क्रीडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

- अ) बल
ब) तरफ
क) च्युटनचे गती विषयक नियम
ड) घर्षण
इ) स्तिरत्व

Seat No.	
---------------------	--

Set P**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022**
KINESIOLOGY AND BIOMECHANICSDay & Date: Monday, 30-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10**

- 1) Acceleration is the _____.
a) Rate of change of movement b) Rate of change of velocity
c) Frication d) None of these
- 2) Motion is straight line from one point to another point is called _____.
a) Complex motion b) General motion
c) Angular motion d) Liner Motion
- 3) _____ has classified the posture into three types.
a) Newtons b) Sheldon
c) Nash d) None of these
- 4) Newtons first law of motion is _____.
a) Law of frication b) Law of action and reaction
c) Law of force d) Law of Inertia
- 5) Newtons second law of motion is called _____.
a) Law of interaction b) Law of inertia
c) Law of acceleration d) Law of gravity
- 6) A rigid rod that turns around fixed support is called as _____.
a) force b) projection
c) motion d) lever
- 7) The derivation of the Kinesiology from _____ words.
a) Japan b) America
c) India d) Greek
- 8) During the take off in long jump which law of motion of Newtons is effective used.
a) 2nd Law b) 3rd Law
c) 1st Law d) All of these
- 9) A lever of order the fulcrum is one side. The force is applied on the other side and the load is in the middle.
a) first b) fourth
c) third d) second
- 10) There are _____ kinds of Lever.
a) Two b) One
c) Three d) Four

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain types of muscle contraction.
- b) Explain Ball and Socket joint in detail.

Q.3	Answer the following questions. (Any one)	15
a)	Explain Importance of Kinesiology and Biomechanics to Physical Education teacher, Athletes and Couch.	
b)	Write any fifteen fundamental movement of a joint.	
Q.4	Answer the following questions. (Any one)	15
a)	Explain posture and its types in details.	
b)	Explain law of projection with sports examples.	
Q.5	Write short notes. (Any four)	20
a)	Force	
b)	Lever	
c)	Newton's law of motion	
d)	Frication	
e)	Stability	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 10) बहुलक खालील सुत्राने काढता येते.
- अ) बहुलक = 3 मध्यगा – 3 मध्यमान
 - ब) बहुलक = 2 मध्यगा – 3 मध्यमान
 - क) बहुलक = मध्यगा – मध्यमान
 - ड) बहुलक = मध्यमान – मध्यगा
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) संख्याशास्त्राचे स्वरूप व महत्व लिहा.
 - ब) शारीरिक शिक्षण व क्रिडा मध्ये संशोधनाची व्याप्ती लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक शिक्षण आणि क्रिडामध्ये संशोधनाची गरज व महत्व लिहा.
 - ब) केंद्रिय प्रवृत्तीचे परिमाणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) प्रायोगिक पद्धत सविस्तर स्पष्ट करा.
 - ब) विचलन शिलतेची परिमाणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
- अ) स्तंभालेख
 - ब) मुलाखत
 - क) शततमक
 - ड) प्रश्नावली
 - इ) न्यादर्श

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Primary and secondary sources are generally used in _____ research method.

 - Survey
 - Historical
 - Experimental
 - School survey

2) _____ method is not a probability method of sampling.

 - Purposive sampling
 - Quota sampling
 - Incidental sampling
 - Stratified sampling

3) The research tools are used for _____.

 - Processing the fact
 - Tabulation of data
 - Classification of information
 - Collecting the facts

4) Samples are mainly _____ types.

 - 2
 - 3
 - 4
 - 5

5) Area of Histogram is proportional to _____.

 - Height of pillar
 - Class Interval
 - Frequency
 - Cumulative frequency

6) _____ is reliable measure of central tendency.

 - Median
 - Mean
 - Mode
 - None of these

7) Sensitive and non reliable measure of variability is _____.

 - Range
 - Median
 - Mode
 - None of these

8) Measure of central tendency that can be decided only by observation is _____.

 - Mean
 - Median
 - Mode
 - None of these

9) When in a series scores are written in descending order, point which divides data into four equal parts is called _____.

 - Quartile deviation
 - Percentile
 - Mean
 - Mode

10) Mode is calculated by the following formula.

 - $\text{Mode} = 3 \text{ median} - 2 \text{ Mean}$
 - $\text{Mode} = 2 \text{ median} - 3 \text{ Mean}$
 - $\text{Mode} = \text{median} - \text{Mean}$
 - $\text{Mode} = \text{mean} - \text{Median}$

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain nature and importance of statistics.	10
b)	Explain scope of Research in Physical Education and Sports.	10
Q.3	Answer the following questions. (any one)	15
a)	Explain Need and importance of Research in Physical Education and Sports.	
b)	Explain measure of central tendency in details.	
Q.4	Answer the following questions. (any one)	15
a)	Explain Experimental method in details.	
b)	Explain measures of Variability in details.	
Q.5	Write short note on (any four)	20
a)	Histogram	
b)	Interview	
c)	Percentile	
d)	Questionnaire	
e)	Sample	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester -IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
THEORY OF SPORTS AND GAME AND THEIR OFFICIATING AND COACHING

Day & Date: Wednesday, 01-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 9:00 AM To 12:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) कबड्डी खेळात लोणासाठी —— गुण दिले जातात.

अ) एक	ब) दोन
क) तीन	ड) चार
- 2) उंच उडीमध्ये —— हे कौशल्य वापरले जाते.

अ) पेरि ओ ब्राइन	ब) हॅन्ग स्टाईल
क) फॉसबरि फ्लॉप	ड) यापैकी नाही
- 3) हॅन्डबॉल खेळातील गोलपोस्टमधील रेषेची जाडी —— सें.मी.

अ) 7	ब) 8
क) 4	ड) 3
- 4) मॅरेथॉन स्पर्धेचे अंतर —— कि.मी. असते.

अ) 40	ब) 43
क) 42.195	ड) 45
- 5) अंथेलॅटिक्स मधील धावण मार्गाची रुंदी —— मी. असते.

अ) 1.22	ब) 2.20
क) 2.00	ड) 2.50
- 6) कबड्डी सामन्याचा कालावधी —— मिनीट असतो.

अ) 40	ब) 45
क) 50	ड) 55
- 7) लिबेरो शब्द —— खेळाशी संबंधित आहे.

अ) बास्केटबॉल	ब) फूटबॉल
क) हॅन्डबॉल	ड) व्हॉलीबॉल
- 8) व्हॉलीबॉल मैदानाची लांबी व रुंदी —— मी.

अ) 18×9	ब) 40×20
क) 28×15	ड) यापैकी नाही
- 9) शॉर्ट सर्विस —— खेळाशी संबंधित आहे.

अ) टेबल टेनिस	ब) बॅडमिन्टन
क) टेनिस	ड) बॉलबॅडमिन्टन

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	बास्केटबॉल मधील मुलभूत कौशल्याची यादी देवून कोणत्याही दोन कौशल्याचे पृथक्करण करा.	
ब)	हॅन्डबॉल मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	15
अ)	मार्गदर्शनाची व्याख्या देवून मार्गदर्शकाची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	
ब)	400 मी. धावणमार्गाची सरळची बाजू 79 मी आहे तर धावण्याची त्रिज्या व आखण्याची त्रिज्या काढून धावणमार्ग क्र 4 व 5 चे वाढीव अंतर काढा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	15
अ)	पंचकार्य म्हणजे काय ते लिहून पंचकार्याची तत्वे स्पष्ट करा.	
ब)	कोणत्याही तीन खेळाचा इतिहास व विकास लिहा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेसाठी पात्रतेचे नियम.	
ब)	उत्तेजक व पूरक हालचाली	
क)	वजन प्रशिक्षण	
ड)	रिले स्पर्धेतील दांडू अदलाबदल क्षेत्र	
इ)	क्रिकेट मधील पॉवर प्ले	

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester -IV) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
THEORY OF SPORTS AND GAME AND THEIR OFFICIATING AND COACHING

Day & Date: Wednesday, 01-02-2023
Time: 9:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.
3) Near diagram must be drawn where necessary

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) List the fundamental skill of basketball and analyse any two skill.
 - b) Draw a Hand ball court with measurements & Give the name of various area.

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Define coaching and explain the qualities of Coach.	
b)	In 400m. track the length of track is 79 M. find out R.D.R. & M.R. calculate the stagger distance for lane no 4 & 5.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
a)	Define officiating and explain the principles of official.	
b)	Write the history and development of any three game.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
a)	Eligibility rules for Inter collegiate sports.	
b)	Warming up and conditioning.	
c)	Weight training	
d)	Button exchange zone in relay.	
e)	Power play in cricket.	

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic Movement

Day & Date: Monday, 20-03-2023Ø

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा. 10
 ब) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्ट स्पष्ट करा. 10

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)

- अ) वाढ व विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा. कौमार्यवरस्थेतील मानसिक व शारीरिक विकास स्पष्ट करा.

ब) सद्यस्थितीत शारीरिक शिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)

- अ) आधुनिक ऑलिम्पिक चळवळीचे स्पष्टीकरण करा.
ब) अध्ययन प्रकार सांगून अध्ययन वक्राबद्दल सविस्तर वर्णन करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ) व्यक्तीभेदाची कारणे
ब) अर्जुन पुरस्कार
क) राजीवगांधीखेल रत्न पुरस्कार
ड) नेतृत्व
इ) समाज आणि संस्कृती

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History, Principles and foundation of Physical Education and Olympic Movement

Day & Date: Monday, 20-03-2023Ø

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) The candidates should read the original questions in English.
 - 3) All questions carry equal marks.

Q.1 Choose the correct alternative

10

SLR-AX-9

- Q.2 Answer the following questions.** 10
a) Explain the laws of learnings. 10
b) Explain in detail aim and objectives of physical education.
- Q.3 Answer the following question (any one)** 15
a) Explain the stages of growth and development. Write physical and mental development in adolescence stage.
b) Explain the importance of Physical Education in present era?
- Q.4 Answer the following questions (any one)** 15
a) Explain the history of Modern Olympic movement.
b) Give the list of Learning Type & explain detail about Learning Curve.
- Q.5 Write short notes (any four)** 20
a) Causes of individual differences.
b) Arjun Award
c) Rajiv GhandiKhelRatna Award
d) Leadership
e) Society and culture

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) डायथर्मी ही —— उपविभागात वर्गीत केली आहे.

अ) तीन	ब) चार
क) एक	ड) दोन
- 2) मुरगळणे या दुखापतीचा तात्काळ उपाय ——.

अ) अल्ट्रासाऊऱ्ड	ब) हायड्रोथेरेपी
क) क्रायोथेरेपी	ड) इन्फ्रारेड
- 3) जलचिकित्सा —— च्या माध्यमातून दिली जाते.

अ) पाणी	ब) बर्फ
क) मेण	ड) यापैकी नाही
- 4) —— या खेळामध्ये कोप-याच्या दुखापती नित्याणे आढळतात.

अ) टेनिस	ब) चेस
क) बास्केटबॉल	ड) वरील सर्व
- 5) क्रीडेतील दुखापती —— द्वारे कमी केल्या जातात.

अ) स्टीमबाथ	ब) मसाज
क) सोना बाथ	ड) यापैकी नाही
- 6) सर्वसाधारणपणे मसाजचे —— प्रकार पडतात.

अ) पाच	ब) सहा
क) तीन	ड) दहा
- 7) डोपिंग हा शब्द —— हया भाषेतील डोप या शब्दापासून तयार झालेला आहे.

अ) अमेरिका	ब) आफ्रिका
क) जपान	ड) भारत
- 8) प्रेशरदाब मसाज तंत्रामध्ये —— पद्धतीने मसाज केला जाते.

अ) कुटणे	ब) पिरगळणे
क) मळणे	ड) भार देणे
- 9) ग्रीन स्टिक फॅक्चर —— मुळे होते.

अ) कमी ताकत मुळे	ब) दाबयुक्त स्नांयुच्या आकुंचनामुळे
क) लवचिक हाडामुळे	ड) जास्त व असल्यामुळे

10)	लाळेमध्ये कोणता पाचक रस असतो.	
अ)	लायपेज	ब) ट्रैप्सीन
क)	टायलिन	ड) वरील सर्व
प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा.		
1)	क्रीडा वैद्यकशास्त्राची गरज व महत्व स्पष्ट करा.	10
2)	स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.	10
प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा.		15
1)	दुखापतीची कारणे व उपाययोजना सविस्तर स्पष्ट करा.	
2)	मर्दनाचा अर्थ लिहून मर्दनाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	
प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)		15
1)	जठराची आकृती काढा भागांना नावे घ्या व जठराचे कार्य लिहा.	
2)	हदयाची सुबक आकृती काढा भागांना नावे घ्या व हदयाची कार्य लिहा.	
प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)		20
1)	दुख्यम श्वसन	
2)	रक्तदाब	
3)	हायड्रोथेरपी	
4)	अल्ट्रासाउंड	
5)	डोपिंग	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

Q.2 Answer the following questions

- a)** Explain need and importance of sports medicine. **10**
b) Explain Types of muscular contraction. **10**

Q.3	Answer the following question (Any One)	15
a)	Explain causes and prevention of injuries in details.	
b)	Write meaning of massage and explain classification of massage.	
Q.4	Answer the following Question (Any One)	15
a)	Draw a diagram of stomach label the part and explain the function of stomach.	
b)	Draw a diagram of heart label the part and explain the function of heart.	
Q.5	Write short notes on (Any Four)	20
a)	Second wind	
b)	Blood pressure	
c)	Hydrotherapy	
d)	Ultrasound	
e)	Doping	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Health Education and Environmental Studies

Day & Date: Thursday, 23-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	जागतिक आरोग्य दिन —— रोजी साजरा केला जातो.	
अ)	7 एप्रिल	ब) 7 मार्च
क)	7 डिसेंबर	ड) 7 जून
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	आरोग्य सेवा म्हणजे काय?	10
ब)	आरोग्य आणि आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या सांगा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	वैयक्तिक आरोग्याचे शारीरिक घटक कोणते स्पष्ट करा.	
ब)	हवा प्रदूषण व्याख्या सांगा? मानवी आरोग्यावर हवा प्रदूषणाचे होणारे परिणाम स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	'कचरा' या समस्येविषयी चर्चा करून त्यावरील उपाय सुचवा.	
ब)	जल प्रदूषण व्याख्या सांगून जल प्रदूषणाचे संरक्षक उपाय स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	शालेय आरोग्य सेवेची उद्दिष्ट्ये	
ब)	पर्यावरण अभ्यास संकल्पना	
क)	समतोल आहार	
ड)	अन्नाचे घटक	
इ)	संसर्गजन्य रोग	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Health Education and Environmental Studies

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

- 1) Out of the following _____ this disease is communicable.

 - a) Malaria
 - b) Cancer
 - c) Tuberculosis
 - d) Cholera

2) The components of Balanced diet is _____.

 - a) Protein
 - b) Carbohydrates
 - c) Vitamins
 - d) All above

3) AIDS awareness day is celebrated on _____.

 - a) 1st January
 - b) 1st December
 - c) 1st April
 - d) 1st June

4) Health problems in India is _____.

 - a) Alcohol
 - b) Chewing Tabacco
 - c) Obesity
 - d) All of these

5) The formula of obesity is _____.

 - a) $\frac{w}{H^2}$
 - b) $\frac{H^2}{w}$
 - c) $\frac{w(kg)}{H^2(m)}$
 - d) None of these

6) _____ are the source of sewage.

 - a) Factories
 - b) Hospitals
 - c) Houses
 - d) All of these

7) _____ is a one aspect of personal health.

 - a) Care of eyes
 - b) Clean cloths
 - c) Care of teeth
 - d) All of these

8) Personal health services include _____.

 - a) Pure water
 - b) Medical check up
 - c) Dental care
 - d) All of these

9) Which food has maximum value for proteins?

 - a) Fish
 - b) Soyabean
 - c) Egg
 - d) Meat

10) World Health Day is celebrated on _____ days.

 - a) 7th April
 - b) 7th March
 - c) 7th December
 - d) 7th June

Q.2	Answer the following questions.	
a)	What is the Health service?	10
b)	State the definition of Health and Health Education.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain the physical factors of personal hygiene.	
b)	Define the Air pollution. Explain the effects of air pollution on human health.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Discuss about the problems of wastage and suggest the remedies to it.	
b)	Define water pollution? Explain the remedies for controlling water pollution.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Objectives of school health service	
b)	Concept of Environmental studies	
c)	Balanced diet	
d)	Components of food	
e)	Communicable diseases	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Marathi

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गृण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) खालील दिलेले योग्य पर्याय निवङून रिकाम्या जागा भरा.

 - 1) अध्यापनाचे — हे श्राव्य साधन आहे.

अ) फोटो	ब) रेडिओ
क) चित्र	ड) नकाशे
 - 2) भाषा हे सामाजिक संप्रेषणाचे म्हणजे — आहे.

अ) विचार आदान प्रदानाचे	ब) भावना आदान प्रदानाचे
क) अनुभव आदान प्रदानाचे	ड) वरील सर्व
 - 3) गदय अध्यापनाचा उद्देश — हा आहे.

अ) भावनेस आवाहन करणे	ब) बुध्दीस आवाहन करणे
क) भावजागृती करणे	ड) आशय धुसर व अस्पष्ट असणे
 - 4) — हे उद्गामी पद्धतीचे सुत्र आहे.

अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे	ब) अज्ञाताकडून ज्ञाताकडे
क) अ व ब	ड) यापैकी नाही
 - 5) पुढीलपैकी — हे क्रमान्वीत अध्यापनाचे तत्व आहे.

अ) विद्यार्थ्यांची सक्रियता	ब) संगतीने प्रगती
क) ज्ञानाचा सुसंगतकण	ड) वरील सर्व
 - 6) नाटयातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न म्हणजे — होय.

अ) कथन	ब) कथाकथन
क) नाटयीकरण	ड) स्पष्टीकरण
 - 7) पाठ नियोजनावर — अवलंबून असते.

अ) घटकनियोजन
ब) वार्षीक नियोजन
क) घटकनियोजन व वार्षीक नियोजन
ड) यापैकी नाही
 - 8) अभ्यासक्रमाची मांडणी — अशी असावी.

अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे	ब) मुर्ताकडून अमुर्ताकडे
क) सोप्याकडून कठीणाकडे	ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) मराठी भाषेचा इतर भाषेशी समवाय स्पष्ट करा. 10
 ब) भाषा शिक्षकाच्या गूणाची चर्चा उदाहरणासहित करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मराठी भाषेच्या अध्यापनामध्ये पुढील साधनांचा वापर अध्यापनासाठी कसा कराल ते स्पष्ट करा.

1) टेलिझिजन 2) टेपरेकॉर्डर 3) नकाशे

ब) वाचनाचे प्रकार सांगून दोन वाचन प्रकाराचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धतीची यादी देवून व्याख्यान व कथन पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) मराठी अध्यापनाचे हेतू व उदिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) गद्य अध्यापन
ब) मराठी अध्यापक संघटना
क) अध्यापन सुत्र
ड) शुद्ध लेखनाचे महत्व
इ) व्याकरण अध्यापन

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Hindi

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाईं ओर दिए गए अंक गुण दर्शाते हैं।

प्र.1 उचित पर्याय चुनिए

10

- 10) —— भाषा शिक्षण का सामान्य सिध्दांत है।
अ) ज्ञात से अज्ञात की ओर ब) स्वाभाविकता
क) आसान के कठिण की ओर ड) मुर्त से अमुर्त की ओर
- प्र.2 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए 10
अ) हिंदी शिक्षा में कौन से दृक—श्राव्य साधनोंका ईस्टेमाल करेंगे सोदाहरण स्पष्ट किजिए
ब) हिंदी भाषा का अन्य भाषाओं के साथ समन्वय स्पष्ट किजिए।
- प्र.3 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए। (कौन सा भी एक) 15
अ) हिंदी शिक्षक के गुण बताकर हिंदी शिक्षक संघटनाका योगदान स्पष्ट किजीए।
ब) गद्य और पद्य का अध्ययन स्पष्ट किजीए।
- प्र.4 निचे पुछे गए सवालों के जवाब लिखिए। (कौनसा भी एक) 15
अ) वाचन के प्रकार बताकर मौन वाचन और सख्त वाचन विस्तारसे स्पष्ट किजीए।
ब) भाषा की प्रमुख विधीयोंपर प्रकाश डालते हुए मुल्यांकन प्रणाली विस्तार से लिखिए।
- प्र.5 संक्षिप्त नोट लिखे (कौनसे भी चार) 20
अ) हिंदी भाषा का स्थान
ब) निदानात्मक परीक्षा
क) पाठनिरीक्षण का महत्व
ड) अध्ययन के तंत्र^{इ)} स्वरवाचन का महत्व

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
EnglishDay & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.**Q.1 Choose the correct alternative from the following options.****10**

- 1) Tape recorder is an instrument of _____.
a) Supporting aids b) Audio aids
c) Audio-visual aids d) Visual aids
- 2) Bad _____ is a sing of imperfect education.
a) Charts b) Hand writing
c) Videos d) Picture
- 3) Dr. West's method is also known as _____.
a) The structural Approach b) Inductive Method
c) The Direct Method d) Text Book Method
- 4) Non-projective and projective are types of _____.
a) Visual aids b) Audio aids
c) Audio-visual aids d) Activity aids
- 5) It is a faith that _____ is static and not dynamic.
a) Language b) Prose
c) Poetry d) Grammar
- 6) _____ is to be caught and not to be taught.
a) English b) Poetry
c) Prose d) Grammar
- 7) _____ is the pre-teaching step of prose lesson.
a) Assignment b) Introduction
c) Preparation d) Writing
- 8) Prose is a form of _____.
a) Syllabus b) Poetry
c) Grammar d) Literature
- 9) _____ is called as a library language.
a) Hindi b) English
c) Urdu d) Marathi
- 10) The last step in teaching prose lesson is _____.
a) Home Work b) Preparation
c) Recapitulation d) Presentation

Q.2	Answer the following questions.	20
	a) State the need and importance of remedial teaching. b) State the criteria of good test of English.	
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
	a) What are the essential qualities of a good English teacher? b) Explain the step of lesson plan in detail.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
	a) What are types of instructional aids in teaching of English? State any two types with their use. b) Explain grammar translation method of teaching of English in detail.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
	a) Dr. West's Method. b) Importance of loud reading. c) Inductive Method of teaching grammar. d) Steps of teaching of poetry. e) Steps of teaching of prose.	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History

Day & Date: Friday, 24-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) विद्यार्थी ऐतिहासिक प्रदर्शनास भेट देतो —— उद्दिष्टांशी संबंधित आहे.

अ) आकलन	ब) उपयोजन
क) अभिरुचि	ड) अभिवृत्ती
- 2) इतिहासाचे मुख्यतः —— प्रकारात वर्णन केले आहे.

अ) दोन	ब) तीन
क) चार	ड) पाच
- 3) इतिहासातून —— घटकाचे दर्शन घडते.

अ) राजकीय	ब) आर्थिक
क) सामाजिक	ड) वरील सर्व
- 4) गोष्टीरूप पद्धत —— इयत्तेपर्यंत उपयुक्त ठरते.

अ) तिसरी	ब) चौथी
क) पाचवी	ड) सातवी
- 5) इतिहास विषयाची संरचना —— आहे.

अ) द्विमीतीय	ब) त्रिमितीय
क) 'अ' आणि 'ब'	ड) यापैकी नाही
- 6) इतिहास म्हणजे —— विकासाची कथा आहे.

अ) प्राणी	ब) घटना
क) मानव	ड) राष्ट्र
- 7) इतिहास —— विज्ञान आहे.

अ) वास्तववादी	ब) आदर्शवादी
क) कार्यवादी	ड) निसर्गवादी
- 8) विद्यार्थी इतिहासातील व्यक्ती, घटना व प्रसंग ओळखतो हे —— उद्दिष्ट आहे.

अ) ज्ञान	ब) आकलन
क) उपयोजन	ड) कौशल्य
- 9) व्याख्यान पद्धतीचा वापर —— स्तरावर योग्य ठरतो.

अ) शालेय	ब) महाविद्यालय
क) 'अ' आणि 'ब'	ड) यापैकी नाही

10)	वस्तुसंग्रहालयात —— समावेश होतो.	
अ)	नाणी	ब) हत्यारे
क)	चित्रे	ड) वरील सर्व
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे दया.	
अ)	इतिहास अध्यापनातील उपचारात्मक अध्यापन ही संकल्पना स्पष्ट करा.	10
ब)	इतिहास विषय शिक्षकाची गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे दया. (कोणताही एक)	15
अ)	इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाचे शालेय अभ्यासक्रम आणि मानवी जीवनातील स्थान आणि महत्व स्पष्ट करा.	
ब)	अध्ययन अनुभव म्हणजे काय? माध्यमिक स्तरावरील इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणकोणते अध्ययन अनुभव दयाल.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे दया. (कोणताही एक)	15
अ)	इतिहास म्हणजे काय ते सांगून इतिहास विषयाचा इतर विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.	
ब)	इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय? इतिहास शिक्षक संघटनांचे व्यावसायिक क्षमतेसाठी योगदान स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा (कोणत्याही चार)	20
अ)	इतिहास अध्यापनाची ध्येय आणि उद्दिष्टे	
ब)	कथन पद्धती	
क)	इतिहासाचे पाठ्य पुस्तक	
ड)	दृकश्राव्य साधनाचे प्रकार	
इ)	इतिहासाचा शिक्षक	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

History

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

Q.2 Answer the following questions.

- a)** Explain the concept of remedial teaching history.
b) Explain the qualities of history Teacher.

10

-
10

Q.3	Answer the following question (any one)	15
a)	What is of Explain the place and Importance of History in school curriculum and human life.	
b)	What learning experiences? Which learning experience will you give while teaching history at secondary school level.	
Q.4	Answer the following questions (any one)	15
a)	What history? Explain the detail correlation of history with other school subjects?	
b)	What is History Teachers organization? Explain its contribution to professional competencies.	
Q.5	Write short notes (any four)	20
a)	Aim & objective of Teaching history	
b)	Narration method	
c)	History Text book	
d)	Types of audiovisual aids	
e)	History teacher	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Geography

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) विद्यार्थी नकाशाचे अचूक निरीक्षण करतो हे स्पष्टीकरण —— उद्दिष्ट आहे.

अ) कौशल्य	ब) ज्ञान
क) आकलन	ड) उपयोजन
- 2) 'कृतीद्वारा शिक्षण' या तत्वावर —— ही अध्यापन पद्धती आधारित आहे.

अ) प्रकल्प	ब) व्याख्यान
क) प्रवास	ड) गोष्ट
- 3) 'भूगोल स्थानाचे शास्त्र आहे' असे —— यांचे मत आहे.

अ) जेम्स	ब) हार्बर्ट
क) ब्लाच	ड) हिरोडोटस्
- 4) भूगोल अभ्यास केंद्रस्थानी —— आहे.

अ) प्राणी	ब) मानव
क) 'अ' आणि 'ब'	ड) यापैकी नाही
- 5) विद्यार्थी व्ही आकाराच्या दरीची व्याख्या सांगतो हे स्पष्टीकरण विधान —— उद्दिष्टे होय.

अ) कौशल्य	ब) ज्ञान
क) आकलन	ड) उपयोजन
- 6) प्रसिद्ध भूगोल तज्ज्ञ —— याने प्रथम 'भूगोल' या शब्दाचा शोध लावला.

अ) वास्को-द-गामा	ब) इरेटोस्थेनेस
क) हिप्पार्कस	ड) पटोलमी
- 7) भूगोल व्याकरणाचे मुख्य —— प्रकार पडतात.

अ) सात	ब) दोन
क) चार	ड) तीन
- 8) प्रत्येक प्रकारच्या नकाशात —— हि दिशा बाणाने दाखवलेली असते.

अ) पूर्व	ब) पश्चिम
क) दक्षिण	ड) उत्तर
- 9) मूल्यमापन तंत्राचा उदय —— येथे झाला.

अ) जपान	ब) अमेरिका
क) श्रीलंका	ड) भारत

10)	शाळेतील मुलांना अभ्यासासाठी तयार केलेले ---- हे महत्वाचे साधन आहे.	
अ)	पुस्तक	ब) आराखडे
क)	नकाशे	ड) पाठ्यपुस्तक
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	भूगोल अध्यापनातील सूत्रे स्पष्ट करा.	
ब)	भूगोल विषयाचा इतिहास विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	भूगोल खोलीची गरज काय आहे? भूगोल खोलीचे महत्व स्पष्ट करा.	
ब)	भूगोल अध्यापनाच्या विविध पद्धती कोणत्या त्या सांगून कोणत्याही दोन पद्धती स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	भूगोल शिक्षकाची पात्रता व गुणवैशिष्ट्ये कोणती?	
ब)	माध्यमिक शालेय अभ्यासक्रमात भूगोल विषयाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	भूगोल मंडळ	
ब)	चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष	
क)	अध्यापन साहित्य	
ड)	परिक्षांचे प्रकार	
इ)	नकाशाचे प्रकार	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Geography

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

Q.2 Answer the following questions.

20

- a)** Explain the maxims of teaching Geography.
b) Explain the correlation of Geography with History subject.

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is the need of Geography room? Explain the importance of Geography room.	
b)	What are the different method of teaching Geography? Explain two of them.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
a)	What are the qualification & qualities of Geography teacher?	
b)	Explain the need and Importance of Geography in Secondary School Curriculum.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
a)	Geography Club	
b)	Criteria of good text book	
c)	Teaching aids	
d)	Types of Examination	
e)	Types of Map	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester -I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Economics

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	अर्थशास्त्राच्या अर्थ, संकल्पना व व्याप्तीचे वर्णन करा.	
ब)	चांगल्या पाठ्यपुस्तकाच्या गुणवैशिष्ट्याचे वर्णन करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	अर्थशास्त्र अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक साहित्याची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.	
ब)	माध्यमिक शाळेत अर्थशास्त्राचे अध्यापन अधिक परिणामकारक होण्यासाठी तुम्ही कोणते अनुभव घ्याल चर्चा करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पद्धती लिहून त्यापैकी दोन चे स्पष्टीकरण दया.	
ब)	अर्थशास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणती गुणवैशिष्ट्ये व अर्हता आवश्यक आहे? सविस्तर लिहा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	अध्ययन अनुभव	
ब)	अर्थशास्त्राचे पाठ टाचण	
क)	व्यावसायिक अर्थशास्त्र	
ड)	सांख्यिकी अर्थशास्त्र	
इ)	अर्थशास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्टे	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester -I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Economics

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

Q.2 Answer the following questions.

20

- a)** Describe meaning, concept & scope of Economics.
b) Describe the characteristics of good text book.

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain the need and importance of teaching aids in Economics curriculum.	
b)	How teaching experiences will make the teaching of economics more effective in secondary school? Discuss	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
a)	What are the different method of teaching economics and explain any two of them?	
b)	What are the qualities and qualification of economics teacher? write in detail.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
a)	Teaching experience	
b)	Lesson plan of economics	
c)	Business Economics	
d)	Statistical economics	
e)	The objective of teaching economics	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Agriculture

Day & Date: Friday, 24-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) भारतात कापसाचे सर्वात जास्त उत्पादन करणारे राज्य —— आहे.

अ) राजस्थान	ब) गुजरात
क) आसाम	ड) केरळ
- 2) खरीप पिकांची कापणी —— महिन्यात केली जाते.

अ) जानेवारी-फेब्रुवारी	ब) मार्च-एप्रिल
क) मे-जून	ड) ऑक्टोबर-नोव्हेंबर
- 3) रब्बी हंगामाची सुरुवात —— महिन्यात होते.

अ) जानेवारी	ब) मार्च
क) ऑक्टोबर	ड) जुलै
- 4) महाराष्ट्रात —— चे पशूपालन केले जाते.

अ) कोंबडी	ब) शेळी
क) गाय	ड) वरील सर्व
- 5) —— या पिकाला ठिबकसिंचन शक्य होणार नाही.

अ) ऊस	ब) गहू
क) द्राक्ष	ड) वरील सर्व
- 6) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम प्रमुख एकक —— आहे.

अ) कुटुंब	ब) जिल्हा
क) गाव	ड) यापैकी नाही
- 7) कृषी हे एक —— आहे.

अ) इतिहास	ब) शास्त्र
क) गोष्ट	ड) साधन
- 8) कृषी अध्यापनात —— प्रयुक्त्या वापरल्या जातात.

अ) कथन	ब) स्वाध्याय
क) प्रश्नोत्तर	ड) वरील सर्व
- 9) विद्यार्थी कृषी विद्यापीठाला भेटी देतो हे —— या उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.

अ) फावलावेळ	ब) विनासायास
क) अभिरुची	ड) यापैकी नाही
- 10) कृषी अध्यापनात —— दृक साधनाचा वापर केला जातो.

अ) तक्ते	ब) चित्रपट
क) वित्रफिती	ड) वरील सर्व

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	कृषी अध्यापनाची उदिष्टे लिहा.	
ब)	फलोत्पादन आणि पिक मशागत स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	कृषी विषयाचा इतर शालेय विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.	
ब)	शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासात कृषी शिक्षक संघटनेचे योगदान काय ते सांगा.	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	वार्षिक नियोजनाचे महत्व आणि घटक स्पष्ट करा.	
ब)	कृषी अध्यापनात विविध तक्ते, प्रकल्पाची विविधता यांची विशेषता सांगा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	प्रात्यक्षिक पद्धतीचे महत्व	
ब)	कृषी प्रदर्शन	
क)	कृषीचा अर्थ आणि संकल्पना सांगा	
ड)	अध्ययन अनुभव महत्व	
इ)	कृषी अध्यापनाची सूत्रे	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Agriculture

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

- 1) _____ is the largest cotton growing state in India.

 - a) Rajasthan
 - b) Gujrat
 - c) Assam
 - d) Keral

2) Kharif crops are harvested in _____ month.

 - a) January-February
 - b) March-April
 - c) May-June
 - d) October-November

3) In _____ month starting of Rabbi season.

 - a) January
 - b) March
 - c) October
 - d) July

4) Animal husbandry of _____ is done in Maharashtra.

 - a) Chicken
 - b) Goat
 - c) Cow
 - d) All above

5) Drip irrigation will not be possible for _____ crop.

 - a) Sugarcane
 - b) Wheat
 - c) Grape
 - d) All above

6) The main unit of integrated rural development programme is _____

 - a) family
 - b) district
 - c) village
 - d) None of these

7) Agriculture is a _____.

 - a) History
 - b) Science
 - c) Story
 - d) equipment

8) In Agriculture teaching _____ devices are used.

 - a) Narration
 - b) Assignment
 - c) Question answer
 - d) All above

9) Student visits Krishi Vidyapeeth is the specification of _____ objective

 - a) Time pass
 - b) Easily
 - c) Interest
 - d) None of these

10) In Agriculture teaching _____ visual aid are used.

 - a) Charts
 - b) Films
 - c) Filmstrips
 - d) All above

Q.2 Answer the following questions.

20

- a)** Write the objectives of teaching of Agriculture.
b) Explain the horticulture and crop cultivation.

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain the correlation of Agriculture subject with other school subjects.	
b)	State the contribution of Agriculture teacher association for professional development of teacher.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
a)	Explain the significance and aspects of year plan.	
b)	State the importance of different charts, variety of project in Agriculture teaching.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
a)	Importance of demonstration method.	
b)	Agriculture exhibition	
c)	State the meaning and concept of Agriculture.	
d)	Importance of learning experiences.	
e)	Maxims of teaching Agriculture	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Science

Day & Date: Friday, 24-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

10

- 1) अवगामी पद्धतीत —— सुत्राचा उपयोग होतो.
 अ) विशिष्टाकडून सामान्याकडे ब) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
 क) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे ड) सोप्याकडून अवघडाकडे
- 2) विद्यार्थी दैनंदीन जीवनात शिकलेल्या ज्ञानाचा वापर करतात —— चे उदा. आहे.
 अ) अभिरुची ब) आकलन
 क) उपयोजन ड) यापैकी नाही
- 3) —— हे एक शास्त्र अध्यापन उद्दिष्ट पैकी एक आहे.
 अ) ज्ञान ब) संग्रहालय
 क) तक्ता ड) प्रकल्प
- 4) —— हे प्रक्षेपित शैक्षणिक साधन आहे.
 अ) स्लाइड ब) फिल्मस्ट्रीप
 क) अ व ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 5) —— शास्त्र अध्यापनाची साधने आहेत.
 अ) प्रतिकृती ब) ओव्हर हेड प्रोजेक्टर (O.H.P)
 क) पारदर्शिका ड) वरील सर्व
- 6) प्रकल्प पद्धतीचा जनक —— आहे.
 अ) रुसो ब) किलपॅट्री
 क) रॉजर्स ड) आर्मस्ट्रॉग
- 7) आदर्श प्रयोग शाळेसाठी —— आवश्यक बाबी आहेत.
 अ) बॅलन्स रूम ब) अंधारी खोली
 क) विद्यार्थी टेबल ड) वरील सर्व
- 8) पूर्व नियोजन न करता शिक्षक शास्त्रातील एखादया भागाशी दुसऱ्या विषयाचा समावेश साधतात हा समवायाचा —— प्रकार आहे.
 अ) पद्धतशीर ब) प्रासंगिक
 क) केंद्रीय ड) यापैकी पैकी
- 9) प्रस्तावना ही एक —— पाठ टाचण पायरी आहे.
 अ) वार्षिक नियोजन ब) पाठ नियोजन
 क) प्रकल्प पद्धती ड) दिग्दर्शन पद्धती

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
ScienceDay & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.**Q.1 Choose the correct alternative from the options. 10**

- 1) _____ maxim is used in deductive method.
a) Particular to general b) General to particular
c) Concrete to abstract d) Easy to difficult
- 2) Student utilize his learnt knowledge in daily transaction this example of _____.
a) Interest b) Understanding
c) Application d) None of these
- 3) _____ is one of the science teaching Object.
a) Knowledge b) Museum
c) Chart d) Project
- 4) _____ is a projectile teaching aid effect of text
a) Slide b) film strip
c) A & b both d) none of these
- 5) _____ Tools of teaching science.
a) Model b) Overhead projector (O.H.P)
c) Transparency d) All of these
- 6) _____ is the father of project method.
a) Russo b) Kill patric
c) Rojers d) Arm strong
- 7) An ideal laboratory include _____ necessary thing.
a) balance room b) dark room
c) student table d) all of these
- 8) Without planning a science teacher correlate one subject to another is the type of _____.
a) systematic b) Incidental
c) central d) none of these
- 9) Introduction is the step of _____ lesson plane.
a) year plane b) Lesson plane
c) project method d) Demonstration method
- 10) _____ is co-curricular activity programme.
a) Project method b) Educational tour
c) Science club d) all of these

SLR-AX-20

- Q.2 Answer the following questions.** 20
- a) What is cocurricular activity & explain science club importance and function?
 - b) Write methods of teaching science and describe project method steps and advantage?
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** 15
- a) What is unit planning and explain steps and characteristics in detail?
OR
 - b) What is curricular activities and explain advantage of science exhibition?
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** 15
- a) Explain Aims and objectives of teaching science at secondary school level?
OR
 - b) Explain experimental method state its advantage and disadvantage?
- Q.5 Write short notes (Any Four)** 20
- a) School garden (Botanical) - in brief
 - b) Advantage of aquarium
 - c) Science fair
 - d) Unit test advantage
 - e) Teaching aid need and importance.

**Seat
No.**

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Mathematics

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अध्ययन—अध्यापन ही —— प्रक्रिया आहे.
 अ) द्विकेंद्री ब) एककेंद्री
 क) विद्यार्थीकेंद्रीत ड) शिक्षककेंद्रित

2) उद्गामी पद्धतीमध्ये —— अध्ययन सूत्राचा उपयोग होतो.
 अ) नैदानिक कसोटी ब) गणित विषयाची गोडी
 क) विशिष्टाकडून — सामान्याकडे ड) मूर्तीकडून—अमूर्तीकडे

3) दृकश्राव्य साधनाच्या (अध्ययन अनुभूती) उपयोगाने —— स्पष्ट होतात.
 अ) ज्ञान ब) संग्रहालय
 क) तक्ता ड) प्रकल्प

4) —— हे प्रक्षेपित शैक्षणिक साधन आहे.
 अ) लिखाण ब) संबोध
 क) पद्धती ड) कल्पनाशक्ती

5) —— हे अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रम आहे.
 अ) गणित मंडळ ब) चर्चासत्र
 क) प्रदर्शन ड) वरील सर्व

6) —— ही एक घटना नियोजनातील पायरी आहे.
 अ) आशय विश्लेषण ब) शिक्षक कृती
 क) ज्ञाताकडून—आज्ञाताकडे ड) मुलभूत तत्व

7) 'विद्यार्थी विशिष्ट आकृतीचे गुणधर्म अभ्यासतो' —— उद्दिष्टाशी निगडीत आहे.
 अ) गणितीय दृष्टिकोन ब) अध्ययन अनुभव
 क) आकलन ड) भौमितिक साधने

8) —— पद्धतीमध्ये शिक्षकाला समस्येची मांडवी करावी लागते.
 अ) चर्चा पद्धती ब) पृथ्थक्करण पद्धती
 क) स्वयंशोधन पद्धती ड) उद्गामी पद्धती

9) वर्तुळाची त्रिज्या (r) 6, तर त्या वर्तुळाचा व्यास (diameter) —— असते.
 अ) वार्षिक नियोजन ब) पाठ नियोजन
 क) प्रकल्प पद्धती ड) दिग्दर्शन पद्धती

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे दया.	20
अ)	गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची (क्रमिक पुस्तक) वैशिष्ट्ये लिहा?	
ब)	गणित शिक्षकाचे गुणवैशिष्ट्ये पात्रता व्यावसायिक वाढ स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	स्वयंशोधन पद्धती सांगून उपचारात्मक पद्धती स्पष्ट करा. किंवा	
ब)	गणित अध्यापनाची 'अध्यापनाची सूत्रे' स्पष्ट करा?	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	समावय म्हणजे काय सांगून गणित आणि अर्थशास्त्र, चित्रकला (drawing) यांच्यातील संबंध सांगा? किंवा	
ब)	गणित अध्यापनाची उदिष्टे स्पष्टीकरण महत्व, आवश्यकता स्पष्ट करा?	
प्र.5	टिपा दया. (कोणत्याही चार)	20
अ)	पृथकरण –संयोजन पद्धती	
ब)	चर्चापद्धती	
क)	मूल्यमापन साधने, तंत्र	
ड)	घटक नियोजनाचे फायदे	
इ)	गणित अध्यापनातील शैक्षणिक साधने	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Mathematics

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) Teaching and learning is a _____ process.

 - a) Two way
 - b) One way
 - c) Only student
 - d) Only teacher

2) In inductive method _____ use teaching Maximus.

 - a) Diagnostic test
 - b) Create interest in mathematics
 - c) Particular to general
 - d) Concrete to abstract

3) Using teaching aid _____ clear much more

 - a) Writing
 - b) Concept
 - c) Method
 - d) Imagination power

4) _____ objective student thinks more and more

 - a) Analysis
 - b) Knowledge
 - c) Angles
 - d) formula

5) _____ is curricular activity.

 - a) Mathematic club
 - b) Seminar
 - c) Exhibition
 - d) All of these

6) _____ is one of the step of unit planning.

 - a) Content Analysis
 - b) Teacher activity
 - c) Known - unknown
 - d) fundamental character

7) Student learn characteristics of figure _____ related to objective.

 - a) Mathematical attitude
 - b) Learning experience
 - c) Understanding
 - d) Geometrical tools

8) _____ method teacher made problem planning.

 - a) Discussion method
 - b) Analytic method
 - c) Heuristic method
 - d) Inductive method

9) If circle radius have 6, circle diameter is _____.

 - a) 10
 - b) 8
 - c) 12
 - d) None of these

10) _____ is objective of teaching mathematics.

 - a) Skill
 - b) Roll up board
 - c) Graph paper
 - d) Chart

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain the qualities of good text book at mathematics?**

b) Explain qualities of math's teacher and, education, maintain professional growth?

Q.3	Answer the following question. (Any One)	15
a)	What is Heuristics method? Explain remedial teaching method.	
	OR	
b)	Explain Maximus of teaching mathematics.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is correlation explain correlation with drawing and economic science?	
	OR	
b)	Explain objectives of mathematics explain importance and necessity?	
Q.5	Write Short Notes (Any Four)	20
a)	Analysis and synthesis method	
b)	Discussion method	
c)	Evaluation technique	
d)	Unit plan advantage	
e)	Teaching aids in mathematics.	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Yoga Education

Day & Date: Monday, 20-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) संस्कृत भाषेतील —— धातू पासून योग शब्द बनला आहे.

अ) निर्माता	ब) युज्
क) भिन्नता	ड) यापैकी नाही
- 2) योगातील बहिरंग व अतरंग यांना जोडणारा दुवा ——.

अ) प्रत्याहार	ब) आसन
क) शुद्धीक्रीया	ड) यापैकी नाही
- 3) शुद्धीक्रीया प्रकार ——.

अ) वमनधौती	ब) दंडधौती
क) बर्ती	ड) वरील सर्व
- 4) कुंभकाचा प्रकार —— आहे.

अ) यम	ब) प्रत्याहार
क) आसन	ड) यापैकी नाही
- 5) नौली व्यायाम —— साठी उपयुक्त आहे.

अ) पाठीसाठी	ब) ओटीपोट
क) पाय	ड) हात
- 6) कैवल्यधामची स्थापना —— यांनी केली.

अ) अयंगार	ब) स्वामीविवेकानंद
क) स्वामी कैवल्यानंद	ड) वरील सर्व
- 7) प्राणायामध्ये —— अंगाचा समावेश होतो.

अ) पूरक	ब) कुंभक
क) रेचक	ड) वरील सर्व
- 8) ध्यानाची परिपक्व अवस्था म्हणजे ——.

अ) आसन	ब) प्राणायम
क) प्रत्याहार	ड) समाधी
- 9) आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धोसाठी जजेसची संख्या —— असते.

अ) दहा	ब) एक
क) पाच	ड) यापैकी नाही
- 10) एखादया विशिष्ट वस्तुवर नजर स्थिर ठेवण्याच्या क्रियेला —— म्हणतात.

अ) त्राटक	ब) कुंभक
क) शितली	ड) वरील सर्व

प्र.2	खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा.	
1)	खेळामध्ये योगाची गरज आणि महत्व सांगा.	10
2)	योगिक जीवनात आहाराचे महत्व विषद करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
1)	योगाचे विविध संप्रदाय (पंथ) कोणते ते सांगून अष्टांगयोग स्पष्ट करा.	
2)	आसनाचा हेतू आणि तत्वे सांगून त्याचे शरीर वैज्ञानिक परिणाम स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
1)	योग प्रकाराची यादी देवून, कर्मयोग आणि जपयोग स्पष्ट करा.	
2)	प्राणायामाची यादी देवून त्यापैकी तिन्हीचे स्पष्टीकरण करा.	
प्र.5	टीपा लिहा (कोणताही चार)	20
1)	योगाची ध्येय व उद्दिष्टे	
2)	समाधी अवस्था स्पष्ट करा	
3)	महिलासाठी योगा	
4)	त्राटक	
5)	उडयाणबंध	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Yoga Education

Day & Date: Monday, 20-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

Q.2 Answer the following questions

- a)** Explain the need & Importance of Yoga in sports. **10**
b) Explain the importance of diet in yogic life. **10**

Q.3	Answer the following question (Any One)	15
a)	Which are the different school of yoga & Explain Ashtang Yoga.	
b)	State the purpose and principle of Asana and Explain the physiological effect of it.	
Q.4	Answer the following Question (Any One)	15
a)	Give the list types of yoga explain Karmayog & Japyog.	
b)	Give the list types of Pranayam & Explain any three of them.	
Q.5	Write short notes on (Any Four)	20
a)	Aim & objectives of yoga	
b)	Explain Samadhi	
c)	Yoga for Woman's	
d)	Tratak	
e)	Uddyanbandh	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

10)	अध्यापनाची कौशल्ये विकसीत करणे व परिणामकता प्राप्त करणे ही —— ची उद्दिष्ट्ये आहे.	
	अ) अध्यापनाची	ब) शैक्षणिक साधन
	क) सूक्ष्म अध्यापनाची	ड) यापैकी नाही
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	10
1)	औपचारिक व अनऔपचारिक शिक्षण स्पष्ट करा.	
2)	अध्यापन पद्धतीचे महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	10
1)	क्रीडा व शारीरिक शिक्षणातून नेतृत्व कसे विकसित होते ते स्पष्ट करा.	
2)	अध्यापन पद्धती व अध्यापन साधने यातील फरक स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
1)	उदाहरणासह विशिष्ट पाठ टाचण स्पष्ट करा.	
2)	वर्गरचनेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
1)	प्रसार माध्यमे व क्रीडा	
2)	पाहुण्याचे भाषण	
3)	आदेश	
4)	व्याख्यान पद्धत	
5)	दिग्दर्शन पद्धत	

Seat No.	
-----------------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative**10**

- 1) _____ method is used for the teaching of any new skill
 - a) Special to Simple
 - b) Simple to complex
 - c) Complex to Simple
 - d) None of these
- 2) At the time of game practice _____ is used
 - a) Myanar game
 - b) Lid up game
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 3) _____ is the step of effective teaching.
 - a) Correction by teacher
 - b) Dance
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 4) For the recover of students old knowledge use _____ method.
 - a) Demonstration
 - b) Discussion
 - c) Lecture
 - d) Renewal
- 5) _____ time is given for the physical education practice lesson.
 - a) 30 m
 - b) 20 m
 - c) 10 m
 - d) 05 m
- 6) For effective teaching _____ is essential
 - a) Time
 - b) Entertainment
 - c) Management
 - d) Teaching methods
- 7) While teaching to get attention of students _____ are necessary.
 - a) Picture
 - b) Teaching aid
 - c) A and B both
 - d) None of these
- 8) Taperecorder is _____ aid.
 - a) Visual
 - b) Audio-Visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 9) _____ are essential for physical Education Programme
 - a) Picture
 - b) Magazine
 - c) Bulletin board
 - d) None of these
- 10) To develop teaching skill and effectiveness are the objectives of
 - a) Teaching
 - b) Teaching aid
 - c) Microteaching
 - d) None of these

Q.2 Answer the following questions

- a) Explain formal and Non – formal Education.
- b) Explain importance of method of teaching.

10**10**

Q.3	Answer the following question (Any One)	15
a)	Explain how Leadership develop show physical education and sports in detail.	
b)	Explain difference between teaching methods and teaching Aids.	
Q.4	Answer the following Question (Any One)	15
a)	Explain specific lesson plan in details with example.	
b)	Explain different types of class formation in details.	
Q.5	Write short notes on (Any Four)	20
a)	Media and Sports	
b)	Guest Speaker	
c)	Command	
d)	Lecture Method	
e)	Demonstration method	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**B.P.Ed. (Semester -II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Organization, Administration and Sports Management**

Day & Date: Thursday, 23-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना ----- ची आवश्यकता आहे.

अ) धाडस	ब) क्रीडांगण
क) कोटेशन	ड) वरील सर्व
- 2) जलतरण तलावातील पाणी शुद्धीकरण करिता ----- चा वापर करतात.

अ) कॅलशियम	ब) क्लोरिन
क) डीडीटी	ड) वरील सर्व
- 3) साखळी पद्धती स्पर्धेचे सूत्र ---- आहे.

अ) $\frac{N(N-1)}{3}$	ब) $\frac{N(N+1)}{2}$
क) $\frac{N(N-1)}{2}$	ड) यापैकी नाही
- 4) क्रीडा स्पर्धेचा ----- हा एक प्रकार आहे.

अ) साखळी पद्धती	ब) आव्हान पद्धती
क) बाद पद्धती	ड) वरील सर्व
- 5) शालेय विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य तपासणी नोंदी ----- यांचे द्वारे नोंदविल्या जातात.

अ) मुख्याध्यापक	ब) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
क) वैद्यकीय अधिकारी	ड) सेवक
- 6) 'महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ क्रीडा महोत्सव' स्पर्धेचे सचिव ----- असतात.

अ) मुख्याध्यापक	ब) प्राचार्य
क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक	ड) यापैकी नाही
- 7) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात ----- ची नोंद आवश्यक आहे.

अ) वैद्यकीय तपासणी नोंद	ब) शारीरिक कार्यक्रमता नोंद
क) क्रीडा साहित्य नोंद	ड) वरील सर्व
- 8) शालेय विद्यार्थ्यांची शारीरिक कार्यक्रमता नोंदी ----- यांचेद्वारे नोंदविल्या जातात.

अ) जिल्हा क्रीडा अधिकारी	ब) मुख्याध्यापक
क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक	ड) यापैकी नाही
- 9) बाद फेरी स्पर्धेमध्ये चार संघानी सहभाग नोंदविला एकुण बॉर्झ देतात.

अ) एक	ब) दोन
क) चार	ड) यापैकी नाही

10)	राष्ट्रीय क्रीडा दिन —— या दिवशी आहे.	
अ)	29 सप्टेंबर	ब) 20 ऑगस्ट
क)	29 ऑगस्ट	ड) 29 जुलै
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	शारीरिक शिक्षण संघटनेचे महत्व स्पष्ट करा.	
ब)	शालेय स्तरावरील शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	15
अ)	क्रीडा साहित्य खरेदी, काळजी आणि महत्व समजावून सांगा.	
ब)	आंतर महाविद्यालय सॉफ्टबॉल स्पर्धेत एकुण तेरा संघानी सहभाग नोंदविला बाद फेरी पद्धतीची कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	आंतरकुल स्पर्धेचे नियोजन कराल सविस्तर लिहा.	
ब)	शालेय क्रीडा विभागाचे अंदाजपत्रक तयार करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	वैद्यकीय तपासणी नोंदवही	
ब)	महाविद्यालय स्तरावरील क्रीडा व्यवस्थापन प्रणाली	
क)	साखळी स्पर्धा	
ड)	इनडोअर मधील क्रीडा सुविधा	
इ)	वेळापत्रकावर परिणाम करणारे घटक	

**Seat
No.**

Set P

**B.P.Ed. (Semester -II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Organization, Administration and Sports Management**

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

- 10) _____ is National Sports Day.
- a) 29 September
 - b) 20 August
 - c) 29 August
 - d) 29 July

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain the importance of organization in Physical education.
- b) Explain the physical efficiency record at school level.

Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15

- a) Explain the sports materials purchase, care and importance.
- b) Prepare a fixture for knock-out system tournaments when thirteen teams participate in intercollegiate softball tournament.

Q.4 Answer the following questions (Any One) 15

- a) Write in detail how will you do intramural competition planning.
- b) Prepare the budget of school sports department.

Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 20

- a) Medical Examination Register
- b) Sports management system in college level.
- c) League tournament
- d) Facilities of Indoor Sports
- e) Factors affecting timetable

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) टी. एच. आर. म्हणजे _____.
 अ) टोटल हार्ट रेट
 क) टार्गेट हार्ट रेट
 ब) टेक्नीकल हार्ट रेट
 ड) टॉलरेबल हार्ट रेट
- 2) बी. एम. आय = ____ ?
 अ) $\frac{\text{वजन (किलो)}}{[\text{उंची (सेमी)}]^2}$
 क) $\frac{\text{वजन (किलो)}}{[\text{उंची (मी)}]^2}$
 ब) $\frac{[\text{उंची (मी)}]^2}{\text{वजन (किलो)}}$
 ड) $\frac{\text{वजन (ग्रम)}}{[\text{उंची (मी)}]^2}$
- 3) आरामदायी जीवनशैली ____ चे कारण आहे.
 अ) ताप
 क) सर्दी
 ब) स्थूलता
 ड) आंधळेपणा
- 4) शरीरातील चरबीचे प्रमाण प्रमाणापेक्षा जास्त असणे म्हणजे ____ होय.
 अ) बी. एम. आय.
 क) स्थूलता
 ब) टी. एच. आर.
 ड) व्यायाम
- 5) ____ हे सुदृढ व्यक्तीचे लक्षण आहे.
 अ) लवचिकता
 क) वेग
 ब) चरबी
 ड) चपळता
- 6) ____ ही निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे.
 अ) लवचिकता
 क) तंदूरुस्ती
 ब) निरामयता
 ड) चालण
- 7) वेग ही ____ क्षमता आहे.
 अ) वातपेक्षी
 क) वातनिरपेक्षी
 ब) प्रशिक्षण
 ड) निरामय
- 8) बॉडी कॅट अऱ्नलायझर हे ____ मापनाचे साधन आहे.
 अ) शरीर संघटन
 क) दिशाभिमुखता
 ब) वेग
 ड) शक्ती

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

20

- अ) शारीरिक उपक्रमामुळे आरोग्याला होणारे फायदे सांगा.
ब) वातपेक्षी आणि वातनिरपेक्षी व्यायाम ही संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) स्थूलतेची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) वेगवेगळ्या वयोगटानसार वेगवेगळे प्रशिक्षण कार्यक्रम ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

- अ) आरोग्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

30

- अ) स्पॉट रिडक्शन बाबतचे गैरसमज
ब) वजन कमी करतानाचे गैरसमज
क) निरामयतेचे आयाम
ड) स्थूलतेचे दुष्परीणाम
इ) हार्ट रेट झोन

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

- 1) T.H.R. means _____.
a) Total Heart Rate b) Technical Heart Rate
c) Target Heart Rate d) Tolerable Heart Rate

- 2) BMI = ____?
a) $\frac{\text{Weight (kg)}}{[\text{Height(cm)}]^2}$ b) $\frac{[\text{Height(m)}]^2}{\text{Weight (kg)}}$
c) $\frac{\text{Weight (kg)}}{[\text{Height(m)}]^2}$ d) $\frac{\text{Weight (gm)}}{[\text{Height(m)}]^2}$

- 3) Sedentary lifestyle is cause of _____.
a) Fever b) Obesity
c) Cough d) Blindness

- 4) _____ is defined as a condition of excess body fat.
a) BMI b) THR
c) Obesity d) Exercise

- 5) _____ is the indicator of a fit person.
a) Flexibility b) Body fat
c) Speed d) Agility

- 6) _____ is an ongoing process.
a) Flexibility b) Wellness
c) Fitness d) Walking

- 7) Speed is an _____ ability.
a) Aerobic b) Training
c) Anaerobic d) Wellness

- 8) Body fat analyzer is a fool to measure _____.
a) Body Composition b) Speed
c) Agility d) Power

- 9) Ability of the muscles to generate force is _____.
a) Flexibility b) Strength
c) Speed d) Agility

- 10) _____ is the range of movement possible at a joint.
a) Strength b) power
c) Flexibility d) Speed

Q.2	Answer the following questions.	20
a)	Give the health benefits of physical activity.	
b)	Explain aerobic and anaerobic exercise with suitable examples.	
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain causes of obesity in detail	
b)	Explain the concept of designing different fitness training program for different age group.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
a)	Explain the factors of H.R.P.F in detail.	
b)	Explain the factors of S.R.P.F in detail.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
a)	Myth of spot reduction	
b)	Myths about weight loss	
c)	Dimensions of wellness	
d)	Hazards of obesity	
e)	Heart Rate Zones	